

KARTOGRAFIKA

KARTOGRAFIKA

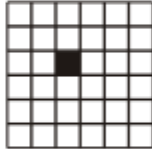
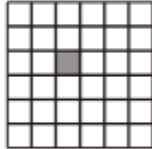

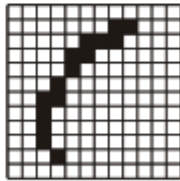
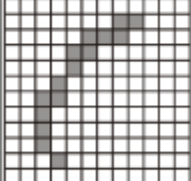

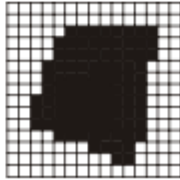
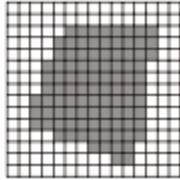
- * **Kartografika** je poseban način prikazivanja prostornih objekata.
- * To je **znakovni sustav** koji obuhvaća:
  - kartografske znakove i međusobne odnose znakova
  - odnose znakova prema prikazanim objektima
  - odnose korisnika prema znakovima

SASTAVNI DIJELOVI KARTOGRAFIKE

- * - osnovni geometrijsko-grafički elementi
- * - kartografski znakovi
- * - boje
- * -pismo

Osnovni geometrijsko-grafički elementi

- * Crtež se sastoji od **točaka, crta i područja** koji čine okosnicu – geometrijski dio crteža i kojima se definira samo položaj objekta u ravnini

Oblik Geometrijsko-grafički element	v e k t o r s k i			r a s t e r s k i		
	digitalni	analogni	+ kartografika	digitalni	analogni	+ kartografika
točka	koordinate x, y	•	⊙	piksel		
crt	niz koordinata x, y			niz piksela		
područje	zatvoreni niz koordinata x, y			skup piksela		

Osnovni geometrijsko-grafički elementi

- * **Točka** je najjednostavniji i istodobno najegzaktniji kartografski znak.
- * Definirana je položajem i atributima, ali je bez dimenzija.
- * Promjera je do 0,3 mm, a ako je veća nazivamo je krug ili kružni kartografski znak.

Osnovni geometrijsko-grafički elementi

- * **Crta** je jednodimenzionalni element na karti koji ima svoju duljinu, ali nema širinu ili debljinu.
- * Debljine je do 0,2 mm, a ako je šira nazivamo je traka ili linijski (trakasti) kartografski znak.

Osnovni geometrijsko-grafički elementi

- * **Područje** je jasno definirano dvodimenzionalno geometrijsko područje koje ima duljinu i širinu, ali ne visinu ili dubinu.

Kartografski znakovi

- * **Kartografski znak** je jedan od sastavnih dijelova kartografike za prikaz sadržaja karte, posebno objekata koje zbog njihovih malih veličina ne možemo prikazati u mjerilu karte
- * Kartografske znakove dijelimo na signature i dijagrame

Kartografski znakovi

- * **Signatura**

- * Signatura je kartografski znak primjenjen za prikaz u prvom redu položaja i kvalitete diskretnog (odjelitog) objekta.

- * Postoje podjele po različitim kriterijima.

Kartografski znakovi

SIGNATURA

← po pojavnom obliku:

→ zorna ili slikovita

→ nacrtna

→ tlocrtna

→ simbolička

→ geometrijska

→ slovnobrojčana

← po dimenzijama:

→ točkasta

→ linijska

→ površinska

→ tjelesna

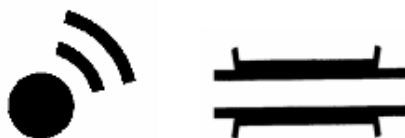
Kartografski znakovi

– zorne ili slikovite signature

nacrtne

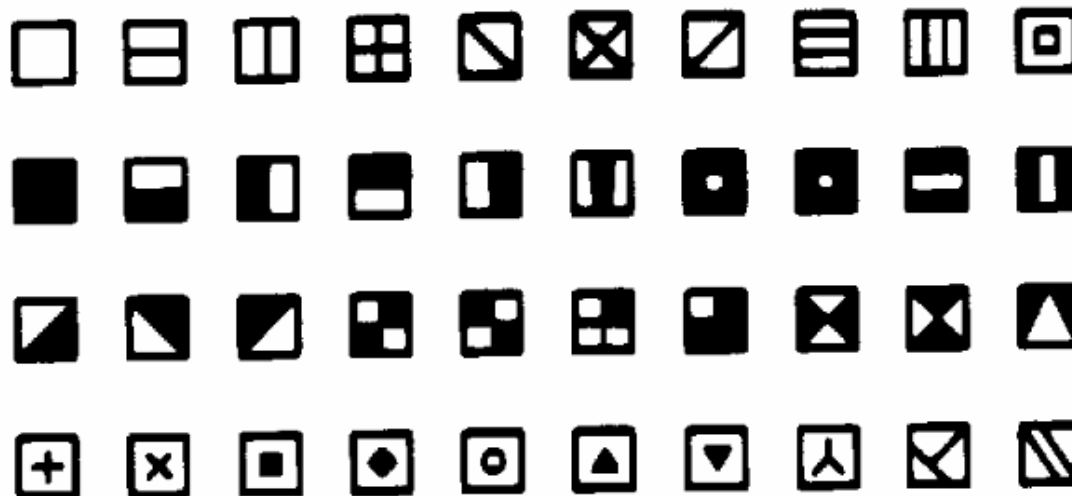
tlocrtne

simboličke

– geometrijske signature

– slovnobrojčane signature

TAXI

Zoo

E 59

A 12+12

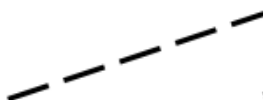
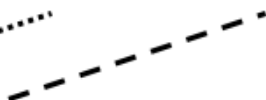
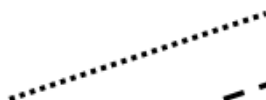
5 M 3.5

Kartografski znakovi

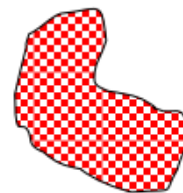
– točkaste signature

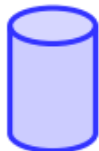
– linijske signature

– površinske signature (rasteri)

– tjelesne signature

Kartografski znakovi

* **Dijagram**

- * Dijagram na karti je kartografski znak kojim je iskazana brojčana vrijednost objekta.
- * Postoje podjele po različitim kriterijima.

Kartografski znakovi

DIJAGRAM

po dimenzijama:

- točkasti
- linijski
- površinski
- tjelesni

po koordinatnom sustavu:

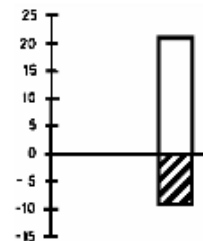
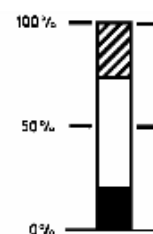
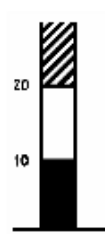
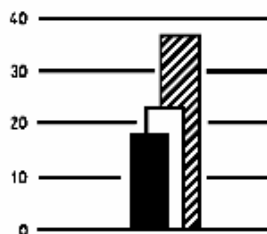
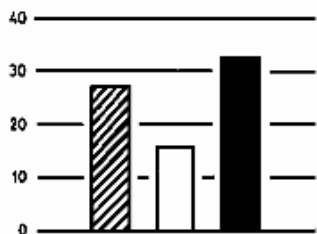
- pravokutni
- polarni

Kartografski znakovi

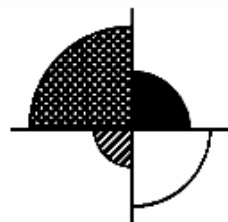
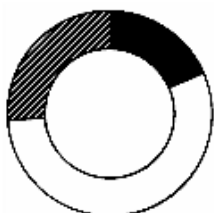
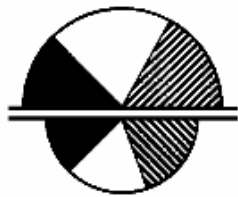
– točkasti dijagrami

– linijski dijagrami

– površinski dijagrami

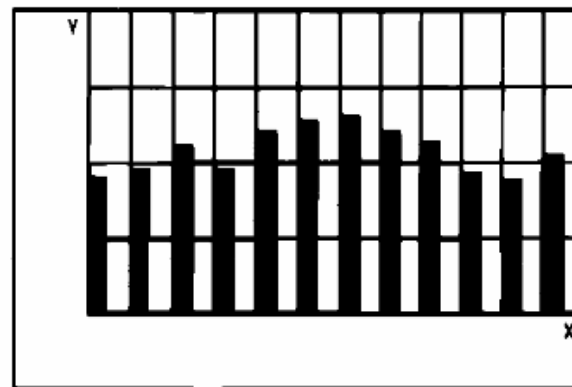
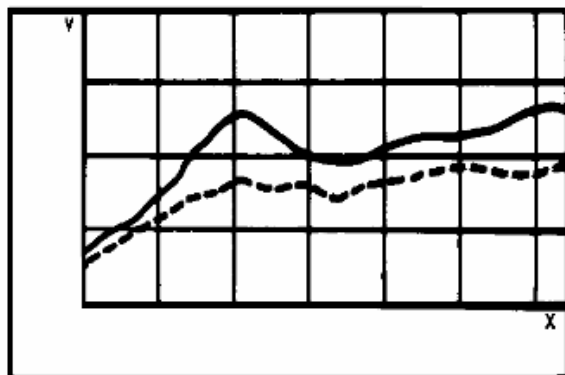
– tjelesni dijagrami

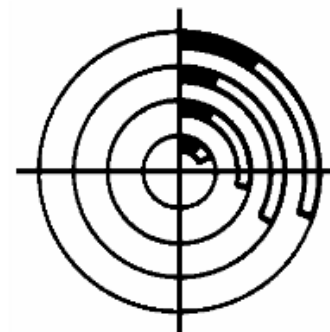
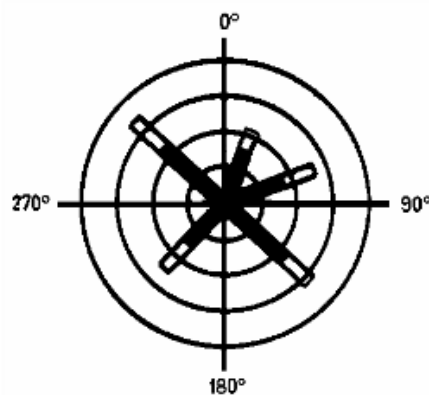
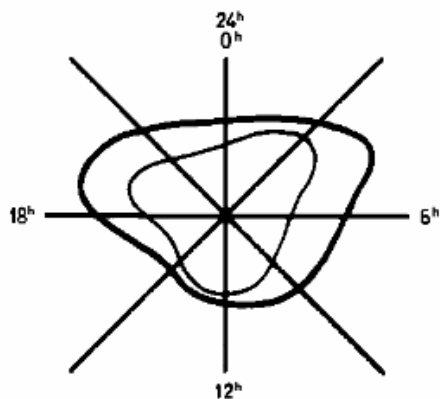

Kartografski znakovi

- dijagrami u pravokutnom koordinatnom sustavu

- dijagrami u polarnom koordinatnom sustavu

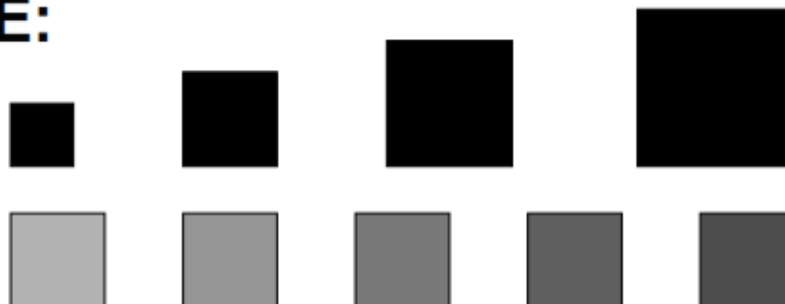
Kartografski znakovi

GRAFIČKE VARIJABLE:

– veličina

– tonska vrijednost

– uzorak

– boja

– smjer

– oblik

Primjenjujemo ih za oblikovanje odgovarajućih kartografskih znakova.

Kartografski znakovi

MINIMALNE VELIČINE:

■ $a = 0,5$

△ $a = 0,8$

— $0,1$

□ $a = 0,6$

● $d = 0,4$

== $0,3$

■ ■ $d = 0,3$

○ $d = 0,6$

■ 1 mm^2

To je određena veličina ispod koje se neki grafički znak ili njegov dio na karti ne može više razaznati po obliku i protezanju.

Boja

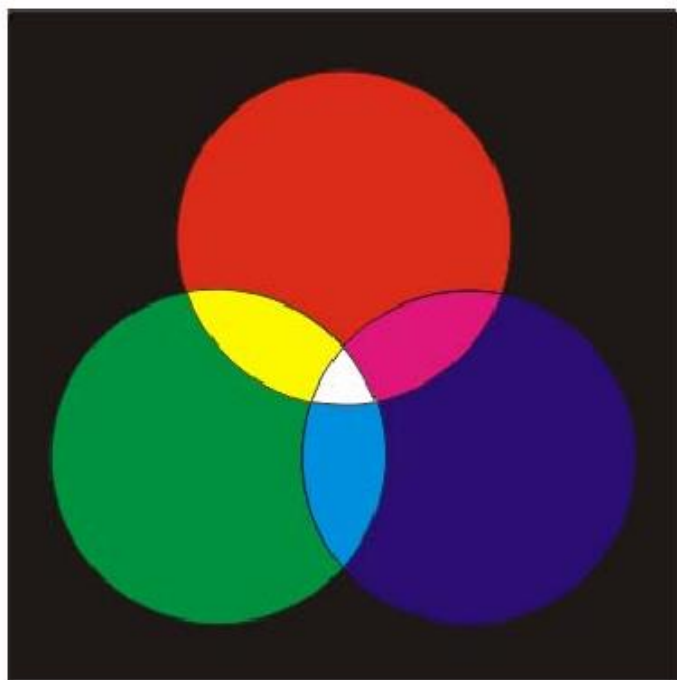
- * Boja zauzima posebno mjesto u kartografici, jer je sadržana ili povezana sa svim sastavnim elementima kartografike.
- * Elektromagnetsko zračenje koje prodire u naše oko smatramo uzrokom čije su posljedice osjet boje.
- * Osjet boje obilježavaju tri veličine: **ton boje, jarkost ili svjetloća i zasićenost boje.**

Boja

- * **Ton boje** je kvaliteta šarene boje određena duljinom svjetlosnih zraka koje u našem oku izazivaju osjet te boje (stupnjevanje boje = nijansa).
- * **Jarkost** ili svjetloća je mjera za intenzivnost osjeta boje (intenzivna jarkost → žarka boja; neznatna jarkost → zagasita ili mutna boja).
- * **Zasićenost** boje je izraz za čistoću boje s obzirom na primjesu bijele boje (boje koje ne sadrže bijelu →zasićene).
- * Postoje različiti modeli za definiranje boje (RGB, CMYK, HIS, HSL i dr.)

Boja

- aditivno miješanje boja (RGB-model)

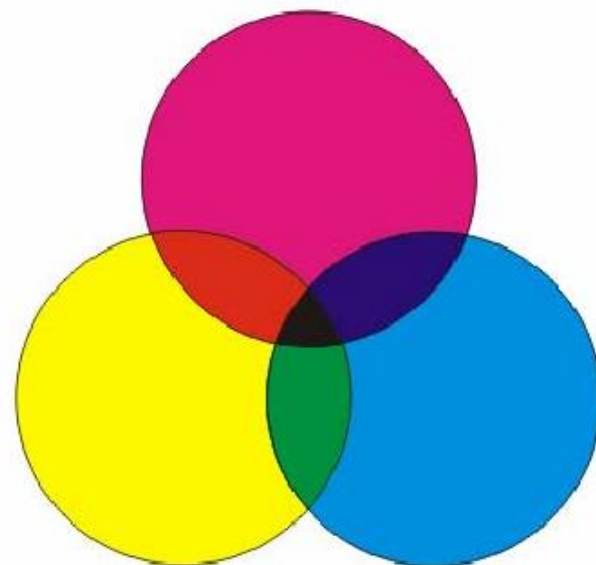

R = crvena

G = zelena

B = modra

- suptraktivno miješanje boja (CMY-model)

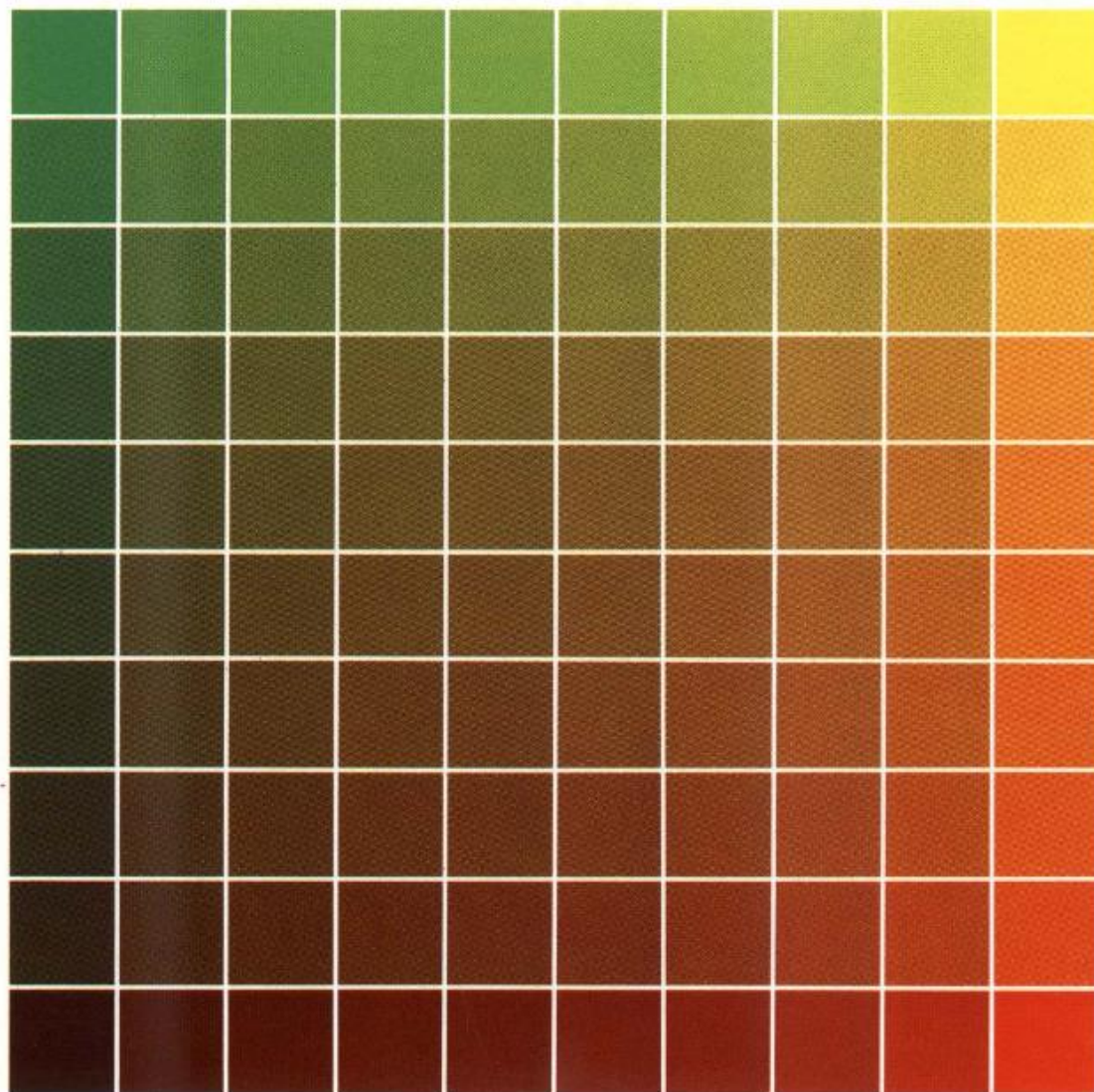
C = plava

M = purpurna

Y = žuta

Boja

- **tablice boja
(skale nijansi)**

Pismo

- * **Pismo** su znakovi primijenjeni na karti koji nisu kartografskog podrijetla.
- * Pismo služi i potrebno je za prikazivanje onog dijela sadržaja karte koji se ne može ili se ne može adekvatno prikazati ostalim elementima kartografike.

Pismo

Različite pismovne skupine i neke njihove vrste

Temeljni oblici

– renesansna antikva

Temeljni oblici

– prijelazna antikva

Temeljni oblici

– klasicistička antikva

Individualni oblici

– umjetnička antikva

Individualni oblici

– polugrotesk

Individualni oblici

– novinska antikva

Individualni oblici

– times

Tehnički oblici

– grotesk

Tehnički oblici

– egyptienne

Tehnički oblici

– univers

Tehnički oblici

– arial

Pismo

POSEBNI OBLICI

Posebni oblici

Posebni oblici

R ukopisni oblici

R ukopisni oblici

Rukopisni oblici

Rukopisni oblici

Profilni oblici

Osjenčana pisma

Šrafirana pisma

– podebljani potez

– izmjenični potez

– jednolični potez

– potez kistom

– obrisna pisma

– osjenčana pisma

– šrafirana pisma

Pismo

Razlikovanje pisma prema:

načinu - verzal ili majuskula ili kapitalno pismo, kurent ili minuskula

ZAGREB OSIJEK DUBROVNIK Karlovac Šibenik

debljini - ekstra svijetlo, svijetlo, normalno, poludebelo i debelo pismo

Zagreb Zagreb Zagreb Zagreb Zagreb

širini - suženo, normalno i prošireno pismo

Trg kralja Tomislava Trg kralja Tomislava Trg kralja Tomislava

izvedbi - komprimirano (stisnuto), normalno i spacionirano (razmaknuto)

Jadransko more Jadransko more Jadransko more

nagibu - udesno i ulijevo

DALMACIJA Međimurje Jadransko more SAVA